

GWYN, RICHARD (c. 1537 - 1584), neu RICHARD WHITE, merthyr Catholig

Enw: Richard Gwyn
Dyddiad geni: c. 1537
Dyddiad marw: 1584
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: merthyr Catholig
Maes gweithgaredd: Crefydd
Awdur: Emyr Gwynne Jones

Ganwyd yn Llanidloes c. 1537. Magwyd ef fel Protestant ac aeth yn gyntaf i Rydychen ac oddi yno i Goleg S. Ioan, Caergrawnt. Gadawodd Gaergrawnt yn 1562 a dychwelodd i Gymru. Bu'n cadw ysgol mewn amryw leoedd yn ardal Wrecsam, a thra yn Overton troes yn Gatholig. Ymddengys iddo orfod symud o le i le i osgoi'r awdurdodau; daliwyd ef yn Wrecsam yn 1579 ond llwyddodd i ddianc. Ym mis Gorffennaf 1580 daliwyd ef am yr ail waith, ac wedi pedair blynedd yng ngharchar cyhuddwyd ef o uchel frad gan Lys y Sesiwn Fawr, 9 Hydref 1584, a dienyddiwyd ef yn Wrecsam, 17 Hydref. Canodd bump o gerddi hir a elwir yn garolau, yn ymosod yn llym ar Brotestaniaeth ac yn amddiffyn y ffydd Gatholig. Edrychir arno gan Eglwys Rufain fel cynferthyr Cymru.

Awdur

Emyr Gwynne Jones, (1911 - 1972)

Ffynonellau

T. P. Ellis, *The Catholic Martyrs of Wales, 1535-1680*, 18-33 (a'r awdurdodau a enwir yno)

History of the Princes, the Lords Marcher, and the Ancient Nobility of Powys Fadog, iii, 128-64

T. H. Parry-Williams, *Carolau Richard White* (1931)

A. H. Dodd yn *The English historical review*, 1944, 354-5

Darllen Pellach

Erthygl Wicipedia: [Richard Gwyn](#)

Dolenni Ychwanegol

VIAF: [12033052](#)

Wikidata: [Q3397314](#)

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n [tudalen codi arian](#) am ragor o wybodaeth.

